

Debatt

debatt@dn.no

Colombia kan skaffe oss biodiesel

Import av bærekraftig biodiesel fra Colombia redder regnskog, norske klimamål og freden i landet.

Regjeringen og støttepartiene overrasket med å innføre tvungen 20 prosent iblanding av biodrivstoff fra 2020 i det nye statsbudsjettet. Klimaforskere advarer mot hugst av norsk skog. Andre bærekraftige bioenergikilder i Norge vil kun dekke en brøkdel av behovet.

Import fra utviklingsland kan være løsningen.

Norge feiret fredsprisen for president Juan Manuel Santos denne helgen. Første punkt i fredsavtalen er utvikling av landsbygda. Når Farc-geriljaen legger ned våpnene, vil staten igjen kunne investere i infrastruktur.

Los Llanos-savannen øst i Colombia er et naturlig sletteland på størrelse med halve Norge. Store områder er plaget av langvarig overbeite. Trær vokser naturlig nesten kun langs elvene.

De naturgitte forholdene ligger imidlertid til rette for å utvikle en bærekraftig moderne landbrukssektor. Det er sol og vann i overflod. Jorden er fruktbar ved riktig bruk.

Talløse utviklingsplaner for regionen har hittil strandet på grunn av lovløshet og pengemangel. Myndighetene vil beplante 80.000 kvadratkilometer uten å røre natur- og indianerreservater, beskytte naturlig skog, myr og andre områder med stort artsmangfold.

Fredsavtalen løser volden, og europeisk etterspørsel etter bærekraftig biodiesel gir infrastrukturinvesteringer. Én palmeoljeplantasje kan dekke hele Norges behov. Med en langsiktig kjøpsavtale vil det trolig være lett å skaffe finansiering for beplantning.

Utsiktene til økte skatteinntekter fra landbruket vil rettferdiggjøre offentlige investeringer i veier, elveløp, urbanisering og sosial infrastruktur.

Mange miljøorganisasjoner er generelt skeptiske til å bruke matjord til biodrivstoff. Verdens befolkning vokser og matkonsumet enda mer. Mesteparten av dagens palmeolje kommer fra regnskog og metangassutviklende myrjord i Indonesia og Malaysia. Brukes den til biodrivstoff, presses matproduksjonen enda lenger inn i regnskogen.

På de ødelagte beitemene i Los

Fredsavtalen løser volden, og europeisk etterspørsel etter bærekraftig biodiesel gir infrastrukturinvesteringer i Colombia. På bildet kutter en mann i Cumaral i Colombia løs frukt fra oljepalmer. Fra frukten utvinnes palmeolje som blant annet brukes i biodiesel.

Foto: Alejandra Parra/Bloomberg News/Bloomberg

Innlegg Torbjørn Haugaasen og Henrik Wiig

Henrik Wiig er forsker ved HiOA og konsulent i ResGrow.

Torbjørn Haugaasen er førsteamanuensis ved NMBU.

Llanos kan effekten være stikk motsatt med økt matproduksjon og reduserte klimautslipp. Tilvekst av oljepalmer binder

CO₂ og ny biodiesel erstatter fossilt drivstoff. Tilhørende infrastruktur og utvikling av servicesektoren vil redusere kostnaden også for matprodusenter. Med ett blir mat også lønnsomt, og produsenter vil kunne etablere seg i regionen. Ny produksjon av ris, frukt, mais, kveg og ikke minst palmeolje til matvareindustrien vil bli konkurransedyktig, og presset på regnskogen kan lette. Regnskogområder kan velges bort, og regnskogen bevares.

På den annen side kan lavere energipriser gi høyere konsum.

Kritikere mener biodrivstoff fra matjord gir færre investeringer i alternativ teknologi. Det kan motvirkes med et klart signal om forbud i øyeblikket konkurransedyktige alternativer foreligger eller det oppstår prekær matmangelen i verden. Palmeolje kan da brukes til mat i stedet, eller jorden kan beplantes med andre matvekster.

I praksis er biodrivstoff kun et midlertidig lån som forbedrer

jordsmonnet på de ødelagte beitemene.

Studier fra NMBU viser at biodiversiteten øker på palmeoljeplantasjer i Colombia sammenlignet med beitemark. Forskerne advarer likevel mot at dagens kvegbønder kan komme til å flytte dyrene til andre områder, men forhåpentlig blir de nå utkonkurrert av mer intensiv kvegdrift.

Noen effekter er dermed negative og andre positive, også utenfor Norge og Colombia. Forskere ved HiOA, NMBU og internasjonale samarbeidspartnere har søkt Forskningsrådet om støtte til å beregne den samlede effekten gjennom ringvirkninger over hele verden.

Norges internasjonale klima- og skoginitiativ bevilget 1,8 milliarder kroner til skogbevaring i Colombia og arrangerer tirsdag et seminar med colombianske miljø- og post-konfliktministere fra fredsprisdelegasjonen. Forhåpentlig vil de der diskutere felles investe-

Én palmeoljeplantasje kan dekke hele Norges behov

ringer i colombiansk bærekraftig biodieselproduksjon for at Norge skal kunne oppnå sine klimapliktelser. For markedsmekanismen kan være like effektivt som tradisjonelt regnskogvern.

Dette vil bygge freden gjennom å skape arbeidsplasser på landsbygda.

Intensjonen i fredsavtalen er å dele ut jord til småbønder. Ved å koordinere disse i et nettverk som leverer direkte til og opplæres av biodieselindustrien, vil produktiviteten øke. Det gir rom for levelige inntekter og arbeidsforhold. Endelig finnes et alternativ til kokablader som opprettholder en voldelig narkotikaindustri.

Rema 1000 skryter av å holde palmeoljen ute av butikkhyllene, men dette er bærekraftig vare. Reitan undergraver både freden og klimaet.

Henrik Wiig, forsker ved HiOA og konsulent i ResGrow, og **Torbjørn Haugaasen**, førsteamanuensis ved NMBU